

Συλλογή της Νομολογίας

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 3ης Οκτωβρίου 2019*

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΚ) 2201/2003 – Διεθνής δικαιοδοσία για εκδίκαση αγωγής διαζυγίου – Διεθνής δικαιοδοσία για θέματα γονικής μέριμνας και υποχρέωσης διατροφής σχετικά με ανήλικο τέκνο ενός ζεύγους – Προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου του κράτους της ιθαγένειας των διαδίκων – Άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β' – Διαμονή του ανήλικου τέκνου και των γονέων σε άλλο κράτος μέλος – Άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο β' – Παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας – Άρθρο 17 – Έλεγχος της διεθνούς δικαιοδοσίας – Έννοια της “γονικής μέριμνας”»

Στην υπόθεση C-759/18,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το *Judecătoria Rădăuți* (πρωτοβάθμιο δικαστήριο του Rădăuți, Ρουμανία) με απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 3 Δεκεμβρίου 2018, στο πλαίσιο της δίκης

OF

κατά

PG,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους F. Biltgen, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský και C.G. Fernlund (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Ρουμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις E. Gane και L. Lițu, καθώς και από τον C.-R. Canțâr,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον M. Wilderspin, καθώς και από την L. Radu Βουγον,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ρουμανική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη σύμφωνα με το άρθρο 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2, σημείο 7, του άρθρου 3, παράγραφος 1, καθώς και των άρθρων 12 και 17 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000 (ΕΕ 2003, L 338, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ των ΟΦ και ΡG αφορώσας αγωγή διαζυγίου.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός 2201/2003

- 3 Το άρθρο 1 του κανονισμού 2201/2003 ορίζει τα εξής:

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου, σε αστικές υποθέσεις που αφορούν:

[...]

β) την ανάθεση, την άσκηση, την ανάθεση σε τρίτο, την ολική ή μερική αφαίρεση της γονικής μέριμνας.

2. Οι υποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1, στοιχείο β', αφορούν ιδίως:

α) το δικαίωμα επιμέλειας και το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας·

[...]

3. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται:

[...]

ε) στις υποχρεώσεις διατροφής·

[...]».
- 4 Το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού προβλέπει τα ακόλουθα:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[...]

7) Ο όρος “γονική μέριμνα” περιλαμβάνει το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που παρέχονται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με δικαστική απόφαση, απευθείας από το νόμο ή με ισχύουσα συμφωνία όσον αφορά το πρόσωπο ή την περιουσία του παιδιού. Ειδικότερα ο όρος περιλαμβάνει το δικαίωμα επιμέλειας και το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας.

[...]

9) Ο όρος “δικαίωμα επιμέλειας” περιλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αφορούν τη φροντίδα για το πρόσωπο του παιδιού, και ειδικότερα το δικαίωμα απόφασης καθορισμού του τόπου διαμονής του.

[...]»

5 Το άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Γενική δικαιοδοσία», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Δικαιοδοσία για θέματα διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού και ακύρωσης γάμου έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους:

α) στο έδαφος του οποίου ευρίσκεται:

- η συνήθης διαμονή των συζύγων, ή
- η τελευταία συνήθης διαμονή των συζύγων εφόσον ένας εκ των συζύγων έχει ακόμα αυτή τη διαμονή, ή
- η συνήθης διαμονή του εναγομένου, ή
- σε περίπτωση κοινής αιτήσεως, η συνήθης διαμονή του ενός ή του άλλου των συζύγων, ή
- η συνήθης διαμονή του ενάγοντος εάν είχε αυτή τη διαμονή επί τουλάχιστον ένα χρόνο αμέσως πριν από την έγερση της αγωγής, ή
- η συνήθης διαμονή του ενάγοντος εάν είχε αυτή τη διαμονή επί τουλάχιστον έξι μήνες αμέσως πριν από την έγερση της αγωγής και εάν είναι είτε υπήκοος του εν λόγω κράτους μέλους ή, στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας, έχει εκεί “domicile”.

β) της ιθαγένειας των δύο συζύγων ή, στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας, του “domicile” των δύο συζύγων.»

6 Το άρθρο 12 του ίδιου κανονισμού, με τίτλο «Παρέκταση αρμοδιότητας», ορίζει τα εξής:

«1. Τα δικαστήρια του κράτους μέλους στα οποία η αρμοδιότητα ασκείται βάσει του άρθρου 3, για να αποφασίσουν για μια αίτηση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου των συζύγων, είναι αρμόδια για οιοδήποτε ζήτημα σχετικά με τη γονική μέριμνα το οποίο συνδέεται με την αίτηση αυτή, εφόσον

α) τουλάχιστον ένας από τους συζύγους ασκεί τη γονική μέριμνα του παιδιού

και

β) η αρμοδιότητα των εν λόγω δικαστηρίων έχει γίνει ρητώς ή κατ’ άλλον ανεπιφύλακτο τρόπο αποδεκτή από τους συζύγους και από τους δικαιούχους της γονικής μέριμνας κατά την ημερομηνία που επελήφθη το δικαστήριο και είναι προς το ύψιστο συμφέρον του παιδιού.

[...]»

- 7 Το άρθρο 17 του κανονισμού 2201/2003 προβλέπει τα εξής:

«Δικαστήριο κράτους μέλους διαπιστώνει αυτεπαγγέλτως την έλλειψη δικαιοδοσίας του εφόσον επιλαμβάνεται υπόθεσης για την οποία δεν έχει δικαιοδοσία βάσει του παρόντος κανονισμού και για την οποία δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού.»

Ο κανονισμός (ΕΚ) 4/2009

- 8 Το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (ΕΕ 2009, L 7, σ. 1), ορίζει τα εξής:

«Σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής στα κράτη μέλη, δικαιοδοσία έχει:

- α) το δικαστήριο του τόπου της συνήθους διαμονής του εναγομένου, ή
- β) το δικαστήριο του τόπου της συνήθους διαμονής του δικαιούχου διατροφής, ή
- γ) το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το δίκαιό του για την εκδίκαση αγωγής σχετικά με την προσωπική κατάσταση, όταν η αίτηση διατροφής είναι παρεπόμενη της αγωγής αυτής, εκτός εάν η δικαιοδοσία αυτή βασίζεται αποκλειστικά στην ιθαγένεια ενός των διαδίκων, ή
- δ) το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το δίκαιό του για την εκδίκαση αγωγής σχετικά με τη γονική μέριμνα, όταν η αίτηση διατροφής είναι παρεπόμενη της αγωγής αυτής, εκτός εάν η διεθνή δικαιοδοσία βασίζεται αποκλειστικά στην ιθαγένεια ενός των διαδίκων.»

Το ρουμανικό δίκαιο

- 9 Το άρθρο 915 του Codul de procedură civilă (κώδικα πολιτικής δικονομίας), που θεσπίστηκε με τον Legea nr. 134/2010 (νόμο υπ' αριθ. 134/2010) (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 247, της 10ης Απριλίου 2015, στο εξής: κώδικας πολιτικής δικονομίας), ορίζει τους κανόνες βάσει των οποίων προσδιορίζεται το ρουμανικό δικαστήριο που είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί αγωγής διαζυγίου.

- 10 Το άρθρο 919, παράγραφος 2, του κώδικα πολιτικής δικονομίας ορίζει τα εξής:

«Όταν οι σύζυγοι έχουν ανήλικα τέκνα τα οποία γεννήθηκαν πριν ή κατά τη διάρκεια του γάμου ή υιοθετήθηκαν, το δικαστήριο αποφαινεται επί της ασκήσεως της γονικής μέριμνας καθώς και επί της συνεισφοράς των γονέων στα αναγκαία έξοδα για την ανατροφή και την εκπαίδευση των τέκνων, ακόμη και αν αυτό δεν αποτελεί αντικείμενο της αγωγής διαζυγίου.»

- 11 Το άρθρο 130, παράγραφος 1, του κώδικα πολιτικής δικονομίας προβλέπει τα ακόλουθα:

«Η έλλειψη γενικής αρμοδιότητας των δικαστηρίων μπορεί να προβληθεί από τους διαδίκους ή να εξετασθεί από το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της δίκης.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 12 Οι OF και PG, ρουμανικής υπηκοότητας, συνήψαν γάμο στη Ρουμανία το 2000. Από τον γάμο τους απέκτησαν ένα τέκνο που γεννήθηκε το επόμενο έτος.

- 13 Λίγο μετά τη γέννηση του τέκνου τους, οι OF και PG εγκαταστάθηκαν μαζί του στην Ιταλία.
- 14 Στις 21 Νοεμβρίου 2012, το Tribunale di Aosta (πρωτοδικείο της Aosta, Ιταλία) διαπίστωσε τον εν τοις πράγμασι χωρισμό των συζύγων, ανέθεσε την αποκλειστική επιμέλεια του τέκνου στη μητέρα, PG, και διέταξε τον πατέρα του, OF, να καταβάλει διατροφή για το τέκνο του. Το ανωτέρω δικαστήριο καθόρισε επίσης τους όρους ασκήσεως του δικαιώματος προσωπικής επικοινωνίας του πατέρα.
- 15 Ο πατέρας άσκησε αγωγή διαζυγίου ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Judecătoria Rădăuți (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου του Rădăuți, Ρουμανία), στις 3 Σεπτεμβρίου 2018.
- 16 Το δικαστήριο αυτό διαπιστώνει ότι οι διάδικοι έχουν δημιουργήσει μόνιμους δεσμούς με την ιταλική κοινωνία και ότι το τέκνο, το οποίο είναι πλέον 17 ετών, κατοικεί στην Ιταλία με τη μητέρα του από την ηλικία του ενάμισι έτους.
- 17 Το εν λόγω δικαστήριο διαπιστώνει επίσης ότι οι διάδικοι δεν προσκόμισαν γραπτή συμφωνία που να το προσδιορίζει ως δικαστήριο έχον διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί της προμνησθείσας αγωγής διαζυγίου. Υπογραμμίζει ότι, καίτοι ο ενάγων ανέγραψε μόνον τη διεύθυνση κατοικίας της εναγομένης στη Ρουμανία, χωρίς να μνημονεύσει και εκείνη της κατοικίας της στην Ιταλία, εντούτοις, η διαδικασία επιδόσεως στην εναγομένη ολοκληρώθηκε δεόντως σύμφωνα με τον κώδικα πολιτικής δικονομίας, δεδομένου ότι η μητέρα της εναγομένης υπέγραψε την απόδειξη παραλαβής της κλητεύσεως. Επιπλέον, το ίδιο δικαστήριο επισύναψε στη δικογραφία τον αριθμό τηλεφώνου της εναγομένης, προκειμένου να είναι δυνατή η επικοινωνία με αυτήν.
- 18 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, μολονότι ο ενάγων δεν υπέβαλε αιτήματα σε σχέση με τη γονική μέριμνα και την υποχρέωση διατροφής όσον αφορά το τέκνο του, το ίδιο υποχρεούται, βάσει του κώδικα πολιτικής δικονομίας, να λάβει σχετικά μέτρα.
- 19 Διερωτάται συναφώς αν έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί της αγωγής διαζυγίου και να λάβει μέτρα σχετικά με τη γονική μέριμνα και την υποχρέωση διατροφής, δεδομένου ότι δεν υφίσταται ρητή συμφωνία των διαδίκων επί του ζητήματος αυτού.
- 20 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά την κρίση του, επιλογή του δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία για θέματα διαζυγίου είναι δυνατή μόνο μεταξύ των δικαστηρίων που απαριθμούνται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 2201/2003, ανάλογα με τη συνήθη διαμονή του ενός ή του άλλου διαδίκου ή και των δύο, όπως προκύπτει από τη χρήση στη διάταξη αυτή του διαζευκτικού συνδέσμου «ή». Αντιθέτως, τέτοια δυνατότητα επιλογής αποκλείεται μεταξύ, αφενός, των δικαστηρίων που ορίζονται στη διάταξη αυτή και, αφετέρου, του δικαστηρίου του κράτους μέλους της κοινής ιθαγένειας των συζύγων στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού. Κατά το αιτούν δικαστήριο, πρόθεση του νομοθέτη ήταν να προκρίνει τη διεθνή δικαιοδοσία που στηρίζεται στη συνήθη διαμονή των διαδίκων σε σχέση με εκείνη που στηρίζεται στην κοινή τους ιθαγένεια.
- 21 Όσον αφορά διαφορά με αντικείμενο «διαζύγιο σε περίπτωση υπάρξεως ανηλικού τέκνου», ελλείψει ρητής συμφωνίας των διαδίκων ως προς την επιλογή του αρμοδίου δικαστηρίου, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι οφείλει να δώσει προτεραιότητα στον κανονισμό 2201/2003 έναντι του εθνικού δικαίου και να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το ζήτημα της ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας των ρουμανικών δικαστηρίων. Κατά το αιτούν δικαστήριο, το δικαστήριο του κράτους μέλους όπου διαμένουν οι διάδικοι είναι σε καλύτερη θέση να εκτιμήσει τα αποδεικτικά στοιχεία. Το αιτούν δικαστήριο προσθέτει ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 12 του κανονισμού 2201/2003, όταν οι διάδικοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε κράτος μέλος και επιλέγουν ως αρμόδιο δικαστήριο για θέματα διαζυγίου δικαστήριο του κράτους μέλους της κοινής τους ιθαγένειας, το τελευταίο δεν καθίσταται αυτομάτως αρμόδιο να αποφανθεί σχετικά με τη γονική μέριμνα και την υποχρέωση διατροφής.

22 Υπό τις συνθήκες αυτές, το *Judecătoria Rădăuți* (πρωτοβάθμιο δικαστήριο του *Rădăuți*) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Πρέπει το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003 να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η μη προβολή, εκ μέρους του εναγομένου, ενστάσεως ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας των ρουμανικών δικαστηρίων να επιληφθούν υποθέσεως με αντικείμενο “διαζύγιο στην περίπτωση υπάρξεως ανηλικού τέκνου” ισοδυναμεί με σιωπηρή συναίνεσή του να εξεταστεί η υπόθεση από το δικαστήριο στο οποίο απευθύνθηκε ο ενάγων, στην περίπτωση που οι διάδικοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε άλλο κράτος μέλος (εν προκειμένω, στην Ιταλία) και η αγωγή διαζυγίου ασκήθηκε ενώπιον δικαστηρίου του κράτους της ιθαγένειας των διαδίκων;
- 2) Πρέπει το άρθρο 3, παράγραφος 1, και το άρθρο 17 του κανονισμού 2201/2003 να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι ο δικαστής οφείλει ή δύναται να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν τα ρουμανικά δικαστήρια στερούνται διεθνούς δικαιοδοσίας να επιληφθούν υποθέσεως με αντικείμενο “διαζύγιο στην περίπτωση υπάρξεως ανηλικού τέκνου”, ελλείψει συμφωνίας των διαδίκων που διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος (εν προκειμένω, στην Ιταλία) σχετικά με την επιλογή του δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία (με αποτέλεσμα να απορριφθεί η αγωγή ως μη εμπίπτουσα στη διεθνή δικαιοδοσία των ρουμανικών δικαστηρίων), κατά προτεραιότητα σε σχέση με τις διατάξεις του άρθρου 915, παράγραφος 2, του κώδικα πολιτικής δικονομίας, το οποίο επιτρέπει να προβληθεί ένσταση αποκλειστικής κατά τόπον αναρμοδιότητας του *Judecătoria Rădăuți* (πρωτοβάθμιο δικαστήριο του *Rădăuți*) (με αποτέλεσμα ότι πρέπει να απεκδυθεί της αρμοδιότητάς του υπέρ του *Judecătoria Sectorului 5 București* [πρωτοβάθμιου δικαστηρίου του πέμπτου τομέα του Βουκουρεστίου] και ότι η υπόθεση πρέπει να κριθεί επί της ουσίας), πολλώ δε μάλλον επειδή τα εν λόγω άρθρα είναι λιγότερο ευνοϊκά απ’ ό,τι η εθνική νομοθεσία (το άρθρο 915, παράγραφος 2, του κώδικα πολιτικής δικονομίας);
- 3) Πρέπει η περιεχόμενη στο άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο β’, του κανονισμού 2201/2003 φράση “η αρμοδιότητα των εν λόγω δικαστηρίων έχει γίνει [...] κατ’ άλλον ανεπιφύλακτο τρόπο αποδεκτή από τους συζύγους και από τους δικαιούχους της γονικής μέριμνας κατά την ημερομηνία που επελήφθη το δικαστήριο” να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, στην περίπτωση που οι διάδικοι οι οποίοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε άλλο κράτος μέλος (εν προκειμένω, στην Ιταλία) έχουν επιλέξει ως έχον διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί αγωγής διαζυγίου δικαστήριο του κράτους της ιθαγένειάς τους [το *Judecătoria Rădăuți* (πρωτοβάθμιο δικαστήριο του *Rădăuți*, Ρουμανία)], το δικαστήριο αυτό αποκτά αυτομάτως διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επίσης επί των αιτημάτων σχετικά με “την άσκηση της γονικής μέριμνας, τη διαμονή του ανηλικού τέκνου και τον καθορισμό της συνεισφοράς των γονέων στα αναγκαία έξοδα για την ανατροφή και την εκπαίδευση του τέκνου”;
- 4) Πρέπει η έννοια της “γονικής μέριμνας” κατά το άρθρο 2, σημείο 7, και κατά το άρθρο 12 του κανονισμού 2201/2003 να ερμηνευθεί ως περιλαμβάνουσα επίσης την έννοια “γονική εξουσία”, κατά το άρθρο 483 του αστικού κώδικα, την έννοια “διαμονή του τέκνου”, κατά το άρθρο 400 του αστικού κώδικα, και την έννοια “συνεισφορά των γονέων στα αναγκαία έξοδα για την ανατροφή και την εκπαίδευση του τέκνου” κατά το άρθρο 402 του αστικού κώδικα;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

23 Βάσει του άρθρου 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η απάντηση σε ερώτημα που υποβάλλεται με αίτηση προδικαστικής αποφάσεως μπορεί να συναχθεί σαφώς από τη νομολογία ή όταν δεν υφίσταται καμία εύλογη αμφιβολία ως προς την προσηκούμενη απάντηση, το Δικαστήριο, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί οποτεδήποτε να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη.

24 Η ανωτέρω διάταξη πρέπει να εφαρμοσθεί στην υπό κρίση υπόθεση.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 25 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003 έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση αγωγής διαζυγίου, όταν ο ενάγων προσφεύγει ενώπιον δικαστηρίου του κράτους μέλους της κοινής ιθαγένειας των συζύγων, ενώ η συνήθης διαμονή τους είναι σε άλλο κράτος μέλος, η μη προβολή από τον εναγόμενο ενστάσεως ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας ισοδυναμεί με σιωπηρή αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας του εν λόγω δικαστηρίου.
- 26 Συναφώς, επισημαίνεται ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003, όπου ορίζονται τα κριτήρια γενικής δικαιοδοσίας σε γαμικές διαφορές, δεν προβλέπει ότι απαιτείται συμφωνία του εναγομένου ως προς την επιλογή δικαστηρίου στην οποία προέβη ο ενάγων.
- 27 Αντιθέτως, το προμνησθέν άρθρο 3, παράγραφος 1, προβλέπει στα στοιχεία α' και β' πλείονες βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας, μεταξύ των οποίων δεν υφίσταται ιεράρχηση, οπότε όλα τα κριτήρια της διατάξεως αυτής είναι εναλλακτικά (απόφαση της 16ης Ιουλίου 2009, Hadadi, C-168/08, EU:C:2009:474, σκέψη 48).
- 28 Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι το σύστημα κατανομής των αρμοδιοτήτων το οποίο εγκαθιδρύει ο κανονισμός 2201/2003 σε θέματα λύσεως της έγγαμης σχέσεως δεν αποσκοπεί στον αποκλεισμό των πολλαπλών δικαιοδοσιών. Αντιθέτως, η συνύπαρξη πλειόνων αρμοδίων δικαστηρίων, χωρίς ιεράρχηση μεταξύ τους, προβλέπεται ρητώς (απόφαση της 16ης Ιουλίου 2009, Hadadi, C-168/08, EU:C:2009:474, σκέψη 49).
- 29 Επομένως, δικαστήριο του κράτους μέλους της κοινής ιθαγένειας των ενδιαφερομένων διαδίκων, εν προκειμένω ρουμανικό δικαστήριο, έχει, βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2201/2003, διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί αγωγής διαζυγίου που άσκησε ο ενάγων.
- 30 Κατά συνέπεια, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003 έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση αγωγής διαζυγίου, όταν ο ενάγων προσφεύγει ενώπιον δικαστηρίου του κράτους μέλους της κοινής ιθαγένειας των συζύγων, ενώ η συνήθης διαμονή τους είναι σε άλλο κράτος μέλος, το εν λόγω δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί της αγωγής αυτής βάσει του στοιχείου β' της ανωτέρω διατάξεως. Δεδομένου ότι δεν απαιτείται συμφωνία του εναγομένου, δεν είναι απαραίτητο να εξετασθεί το ζήτημα αν η μη προβολή από τον εναγόμενο ενστάσεως ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας συνιστά σιωπηρή αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

- 31 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν το άρθρο 3, παράγραφος 1, και το άρθρο 17 του κανονισμού 2201/2003 έχουν την έννοια ότι, σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, το γεγονός ότι το ζεύγος του οποίου ζητείται η λύση του γάμου έχει ανήλικο τέκνο έχει ως αποτέλεσμα να επιτρέπεται ή να επιβάλλεται στο επιληφθέν δικαστήριο του κράτους μέλους της κοινής ιθαγένειας των διαδίκων να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το ζήτημα της ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας, εφόσον δεν υφίσταται συμφωνία των διαδίκων για τη διεθνή δικαιοδοσία του.

- 32 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού 2201/2003 και σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης στην οποία αυτός στηρίζεται, απόκειται σε κάθε δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού αυτού, να εξετάζει τη διεθνή δικαιοδοσία του (απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2019, *Liberato*, C-386/17, EU:C:2019:24, σκέψη 44 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 33 Όπως σημειώθηκε στην απάντηση επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος, το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003 δεν απαιτεί συμφωνία των διαδίκων για το δικαστήριο που επιλαμβάνεται της υποθέσεως.
- 34 Υπογραμμίζεται επίσης ότι, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού του εν λόγω κανονισμού, που συνίσταται στην κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου, το άρθρο 6 αυτού προβλέπει, κατ' ουσίαν, ότι οι δικαιοδοσίες που καθορίζονται στα άρθρα 3 έως 5 είναι αποκλειστικές (απόφαση της 16ης Ιουλίου 2009, *Hadadi*, C-168/08, EU:C:2009:474, σκέψη 48).
- 35 Δεδομένου ότι η περίπτωση ότι το οικείο ζεύγος έχει ανήλικο τέκνο δεν περιλαμβάνεται στα κριτήρια καθορισμού διεθνούς δικαιοδοσίας των προμνησθέντων άρθρων 3 έως 5 και καθόσον μια περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης δεν εμπίπτει στο άρθρο 7 του κανονισμού 2201/2003, το οποίο προβλέπει επικουρική δικαιοδοτική βάση εάν η αγωγή δεν εμπίπτει στα εν λόγω άρθρα 3 έως 5 του εν λόγω κανονισμού, πρέπει να θεωρηθεί ότι η ως άνω περίπτωση δεν ασκεί επιρροή στον προσδιορισμό του δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία.
- 36 Επομένως, σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, δεδομένου ότι το επιληφθέν δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2201/2003, το δικαστήριο αυτό δεν μπορεί να εξετάσει το ζήτημα της ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας.
- 37 Κατά συνέπεια, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, και το άρθρο 17 του κανονισμού 2201/2003 έχουν την έννοια ότι, σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, το γεγονός ότι το ζεύγος του οποίου ζητείται η λύση του γάμου έχει ανήλικο τέκνο δεν ασκεί επιρροή στον προσδιορισμό του δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί της αγωγής διαζυγίου. Δεδομένου ότι το δικαστήριο του κράτους μέλους της κοινής ιθαγένειας των συζύγων, στο οποίο προσέφυγε ο ενάγων, είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί της αγωγής αυτής βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού, το εν λόγω δικαστήριο δεν μπορεί, ακόμη και ελλείψει σχετικής συμφωνίας των διαδίκων, να εξετάσει το ζήτημα αν έχει διεθνή δικαιοδοσία.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 38 Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2201/2003 έχει την έννοια ότι, όταν δικαστήριο του κράτους μέλους της κοινής ιθαγένειας των συζύγων, στο οποίο προσέφυγε ο ενάγων, έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί αγωγής διαζυγίου βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2201/2003, πληρούται η προϋπόθεση του εν λόγω άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο β', σχετικά με την αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας του, οπότε το δικαστήριο αυτό καθίσταται αυτομάτως αρμόδιο να αποφανθεί για θέματα γονικής μέριμνας και υποχρέωσης διατροφής σε σχέση με το συγκεκριμένο τέκνο.
- 39 Υπενθυμίζεται ότι, προκειμένου να ανταποκριθεί στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού και να προκρίνει το κριτήριο της εγγύτητας, το άρθρο 8 του κανονισμού 2201/2003 καθιερώνει, σε θέματα γονικής μέριμνας, γενική δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του (πρβλ. απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2017, *W και V*, C-499/15, EU:C:2017:118, σκέψεις 51 και 52).

- 40 Όπως προκύπτει σαφώς από το γράμμα του, το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2201/2003 προβλέπει τη δυνατότητα παρεκτάσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας σε θέματα γονικής μέριμνας υπέρ των δικαστηρίων του κράτους μέλους τα οποία έχουν διεθνή δικαιοδοσία, βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού αυτού, να αποφανθούν επί αιτήματος λύσεως του συζυγικού δεσμού (πρβλ. απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2014, L, C-656/13, EU:C:2014:2364, σκέψη 42). Επομένως, δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία βάσει του εν λόγω άρθρου 12, παράγραφος 1, είναι επίσης αρμόδιο να αποφανθεί σε σχέση με την υποχρέωση διατροφής βάσει του άρθρου 3, στοιχείο δ', του κανονισμού 4/2009, όταν το αίτημα σχετικά με την υποχρέωση διατροφής είναι παρεπόμενο της αγωγής για τη γονική μέριμνα (απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2017, W και V, C-499/15, EU:C:2017:118, σκέψη 48).
- 41 Ωστόσο, το προμνησθέν άρθρο 12, παράγραφος 1, απαιτεί να υφίσταται ρητή ή τουλάχιστον ανεπιφύλακτη συμφωνία σχετικά με την παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας σε θέματα γονικής μέριμνας μεταξύ όλων των διαδίκων κατά την ημερομηνία που επιλαμβάνεται το δικαστήριο.
- 42 Πλην όμως, σε διαδικασία όπως αυτή της κύριας δίκης, της οποίας το αντικείμενο δεν είναι η γονική μέριμνα, αλλά αποκλειστικώς η λύση του συζυγικού δεσμού, και στην οποία η εναγομένη δεν παρέστη, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ούτε ο ενάγων ούτε η εναγομένη αποδέχθηκαν ρητώς ή, τουλάχιστον, ανεπιφύλακτα τη διεθνή δικαιοδοσία του επιληφθέντος δικαστηρίου να αποφανθεί επί των σχετικών με τη γονική μέριμνα ζητημάτων.
- 43 Κατά συνέπεια, υπό τις συνθήκες αυτές, το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί αγωγής διαζυγίου βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2201/2003 δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί, βάσει του άρθρου 12 του κανονισμού αυτού, ότι έχει διεθνή δικαιοδοσία και, κατά μείζονα λόγο, ότι έχει αυτομάτως διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί ζητημάτων σε σχέση με τη γονική μέριμνα και την υποχρέωση διατροφής όσον αφορά το συγκεκριμένο ανήλικο τέκνο.
- 44 Η ως άνω ερμηνεία επιρρωννύεται από τη διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 16ης Ιανουαρίου 2018, PM (C-604/17, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:10, σκέψη 29), με την οποία κρίθηκε ότι, όπως προκύπτει από το ίδιο το γράμμα του κανονισμού 2201/2003, δικαστήριο κράτους μέλους που έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί, βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού, επί αγωγής διαζυγίου συζύγων που έχουν την ιθαγένεια του εν λόγω κράτους μέλους δεν έχει, αντιθέτως, διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί του δικαιώματος επιμέλειας και επί του δικαιώματος προσωπικής επικοινωνίας όσον αφορά το τέκνο των συζύγων αυτών, όταν, κατά την ημερομηνία που επιλήφθηκε το δικαστήριο αυτό, το εν λόγω τέκνο έχει τη συνήθη διαμονή του σε άλλο κράτος μέλος, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, του προμνησθέντος κανονισμού, και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ του δικαστηρίου αυτού βάσει του άρθρου 12 του ίδιου κανονισμού, δεδομένου, επιπλέον, ότι, από τις περιστάσεις της υποθέσεως της κύριας δίκης, δεν προκύπτει ότι η διεθνής δικαιοδοσία θα μπορούσε να θεμελιωθεί βάσει άλλων άρθρων του ίδιου κανονισμού.
- 45 Κατά συνέπεια, στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2201/2003 έχει την έννοια ότι, όταν δικαστήριο του κράτους μέλους της κοινής ιθαγένειας των συζύγων, στο οποίο προσέφυγε ο ενάγων, έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί αγωγής διαζυγίου βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2201/2003, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο β', σχετικά με την αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας, εφόσον η διαδικασία δεν έχει ως αντικείμενο τη γονική μέριμνα και ο εναγόμενος δεν παρέστη. Στην περίπτωση αυτή, το επιληφθέν δικαστήριο, το οποίο έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί του διαζυγίου των συζύγων, δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία, βάσει του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο β', και του άρθρου 3, στοιχείο δ', του κανονισμού 4/2009, να αποφανθεί επί ζητημάτων που αφορούν, αντιστοίχως, τη γονική μέριμνα και την υποχρέωση διατροφής σε σχέση με το συγκεκριμένο τέκνο.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

- 46 Με το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν ο όρος «γονική μέριμνα», κατά τον κανονισμό 2201/2003, πρέπει να ερμηνευθεί ως καλύπτων τις έννοιες της «γονικής εξουσίας», της «διαμονής του τέκνου» και της «συνεισφοράς των γονέων στα αναγκαία έξοδα για την ανατροφή και την εκπαίδευση του τέκνου», όπως αυτές προβλέπονται στο οικείο εθνικό δίκαιο.
- 47 Υπενθυμίζεται ότι, κατά την άσκηση των εξουσιών που του απονέμει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται μόνον επί της ερμηνείας των Συνθηκών και των πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι δεν εναπόκειται σ' αυτό να εξετάζει διατάξεις του εθνικού δικαίου.
- 48 Προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο εθνικό δικαστήριο, πρέπει να γίνει παραπομπή στο άρθρο 1 του κανονισμού 2201/2003, το οποίο διευκρινίζει το πεδίο εφαρμογής του και προβλέπει, στην μεν παράγραφο 1, στοιχείο β', ότι ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται σε υποθέσεις που αφορούν την ανάθεση, την άσκηση, την ανάθεση σε τρίτο, την ολική ή μερική αφαίρεση της γονικής μέριμνας, στη δε παράγραφο 2 ότι οι σχετικές υποθέσεις αφορούν ιδίως το δικαίωμα επιμέλειας και το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας.
- 49 Η έννοια της «γονικής μέριμνας» ορίζεται στο άρθρο 2, σημείο 7, του κανονισμού 2201/2003 ως περιλαμβάνουσα το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που παρέχονται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με δικαστική απόφαση, απευθείας από τον νόμο ή με ισχύουσα συμφωνία όσον αφορά το πρόσωπο ή την περιουσία του παιδιού, και ιδίως το δικαίωμα επιμέλειας και το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας.
- 50 Η έννοια του «δικαιώματος επιμέλειας» ορίζεται στο άρθρο 2, σημείο 9, του κανονισμού 2201/2003 ως περιλαμβάνουσα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αφορούν τη φροντίδα για το πρόσωπο του παιδιού, και ειδικότερα το δικαίωμα καθορισμού του τύπου διαμονής του.
- 51 Το Δικαστήριο έκρινε, αφενός, ότι η χρήση της λέξης «ιδίως» στο άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 2201/2003 συνεπάγεται ότι η απαρίθμηση στη διάταξη αυτή έχει ενδεικτικό χαρακτήρα και, αφετέρου, ότι η γονική μέριμνα, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 7, του κανονισμού αυτού, ορίζεται ευρέως (απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 2007, C, C-435/06, EU:C:2007:714, σκέψεις 30 και 49).
- 52 Επομένως, ο όρος «γονική μέριμνα», κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 7, του κανονισμού 2201/2003, καλύπτει, μεταξύ άλλων, όλες τις αποφάσεις σχετικά με το δικαίωμα επιμέλειας και τη διαμονή του παιδιού.
- 53 Όπως προκύπτει από το άρθρο 1, παράγραφος 3, στοιχείο ε', του κανονισμού 2201/2003, ο εν λόγω κανονισμός δεν εφαρμόζεται στις υποχρεώσεις διατροφής. Οι τελευταίες εμπίπτουν, αντιθέτως, στον κανονισμό 4/2009.
- 54 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθεισών σκέψεων, στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο όρος «γονική μέριμνα», κατά τον κανονισμό 2201/2003, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι καλύπτει τις αποφάσεις που αφορούν, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα επιμέλειας και τη διαμονή του τέκνου, αλλά δεν περιλαμβάνει τη συνεισφορά των γονέων στα αναγκαία έξοδα για την ανατροφή και την εκπαίδευσή του, η οποία περιλαμβάνεται στην έννοια της «υποχρεώσεως διατροφής» και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 4/2009.

Επί των δικαστικών εξόδων

55 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπιπτόντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση αγωγής διαζυγίου, όταν ο ενάγων προσφεύγει ενώπιον δικαστηρίου του κράτους μέλους της κοινής ιθαγένειας των συζύγων, ενώ η συνήθης διαμονή τους είναι σε άλλο κράτος μέλος, το εν λόγω δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί της αγωγής αυτής βάσει του στοιχείου β' της ανωτέρω διατάξεως. Δεδομένου ότι δεν απαιτείται συμφωνία του εναγομένου, δεν είναι απαραίτητο να εξετασθεί το ζήτημα αν η μη προβολή από τον εναγόμενο ενστάσεως ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας συνιστά σιωπηρή αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου.
- 2) Το άρθρο 3, παράγραφος 1, και το άρθρο 17 του κανονισμού 2201/2003 έχουν την έννοια ότι, σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, το γεγονός ότι το ζεύγος του οποίου ζητείται η λύση του γάμου έχει ανήλικο τέκνο δεν ασκεί επιρροή στον προσδιορισμό του δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί της αγωγής διαζυγίου. Δεδομένου ότι το δικαστήριο του κράτους μέλους της κοινής ιθαγένειας των συζύγων, στο οποίο προσέφυγε ο ενάγων, είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί της αγωγής αυτής βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού, το εν λόγω δικαστήριο δεν μπορεί, ακόμη και ελλείψει σχετικής συμφωνίας των διαδίκων, να εξετάσει το ζήτημα αν έχει διεθνή δικαιοδοσία.
- 3) Το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2201/2003 έχει την έννοια ότι, όταν δικαστήριο του κράτους μέλους της κοινής ιθαγένειας των συζύγων, στο οποίο προσέφυγε ο ενάγων, έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί αγωγής διαζυγίου βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2201/2003, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο β', σχετικά με την αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας, εφόσον η διαδικασία δεν έχει ως αντικείμενο τη γονική μέριμνα και ο εναγόμενος δεν παρέστη. Στην περίπτωση αυτή, το επιληφθέν δικαστήριο, το οποίο έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί του διαζυγίου των συζύγων, δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία, βάσει του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο β', και του άρθρου 3, στοιχείο δ', του κανονισμού (ΕΚ) 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής, να αποφανθεί επί ζητημάτων που αφορούν, αντιστοίχως, τη γονική μέριμνα και την υποχρέωση διατροφής σε σχέση με το συγκεκριμένο τέκνο.
- 4) Ο όρος «γονική μέριμνα», κατά τον κανονισμό 2201/2003, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι καλύπτει τις αποφάσεις που αφορούν, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα επιμέλειας και τη διαμονή του τέκνου, αλλά δεν περιλαμβάνει τη συνεισφορά των γονέων στα αναγκαία έξοδα για την ανατροφή και την εκπαίδευσή του, η οποία περιλαμβάνεται στην έννοια της «υποχρεώσεως διατροφής» και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 4/2009.

(υπογραφές)